

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 13389
Tarih : 25.06.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 25/06/2021 15:24
Sayı: E-120.10-
0833992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'nun (TKİ) 2017 ve 2018 yıllarına ait Sayıştay Denetim Raporlarını incelendiğinde kurumun mevzuata aykırı değişiklikler ile 15 Mart 2016 tarihinden itibaren gelir kaybına uğratıldığı ve söz konusu uygulama devam ederse 30 yıllık projeksiyonda çok daha önemli miktarlarda gelir kaybına uğrayabileceği Sayıştay denetçileri tarafından tespit edilmiştir. Kurumun uğradığı zararların, nedenlerinin ve sorumlularının belirlenmesi ve kurumun tekrar kamu yararına çalışması için yapılabileceklerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'mn 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Kemal PEKÖZ

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'nun (TKİ) 2017 ve 2018 yıllarına ait Sayıştay Denetim Raporlarını incelediğimizde mevzuatlara göre Termik santral kurma şartlı rodövans sözleşmelerinde, birim fiyat belirlemede Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılması gerekirken, 15 Mart 2016 tarihinde TKİ Genel Müdürü Mustafa Aktaş tarafından TKİ İşletme Dairesi Başkanlığı'na gönderilen yazı ile bu uygulama iptal edilerek termik santral kurma şartlı rodövans sözleşmelerinin tamamında Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi (EPIAŞ)'ın belirlediği Piyasa Takas Fiyatı (PTF)'na geçildiği görülmektedir. Söz konusu uygulama ile kurumun gelir kaybına uğradığı ve henüz faaliyete geçmeyen diğer termik santrallerin de devreye girmesiyle 30 yıllık projeksiyonda kurumun çok daha önemli miktarlarda gelir kaybına uğrayabileceği Sayıştay denetçileri tarafından tespit edilmiştir.

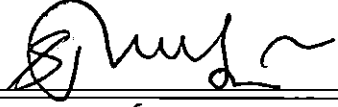
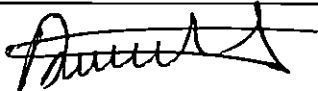
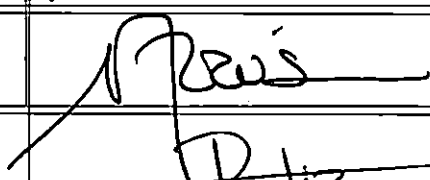
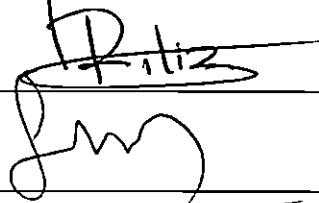
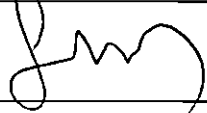
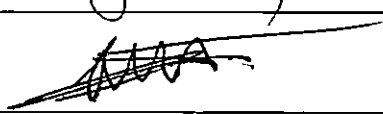
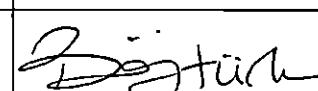
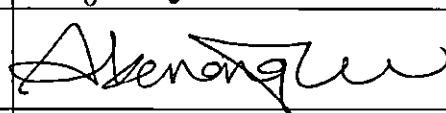
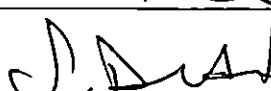
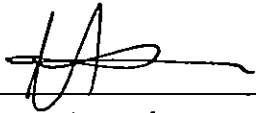
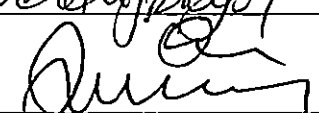
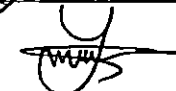
Bu tespitler ile ilgili detaylar şöyle sıralanabilir:

1. 2017 ve 2018 Sayıştay raporlarında yer alan "rodövans birim fiyatının yıllar itibariyle güncellenmesi sonucunda mevzuata aykırı olarak fiyat farkı verilmesi ve bundan dolayı kurumun zarara (gelir kaybına) uğratılması" bulgusu Sayıştay denetçileri tarafından "mevzuat hükümlerine ve hukuka aykırı olarak işlem yapıldığı mütalaa edilmektedir" diye yorumlanmıştır.
2. Rodövans sözleşmelerinde ve sözleşmelerin hazırlanmasına esas olan söz konusu mevzuatta, imza altına alınmış sözleşmelerde belirlenen rodövans birim fiyatının sonradan değiştirilebilmesine yönelik herhangi bir hüküm bulunmamasına rağmen dönemin Genel Müdürü Mustafa Aktaş tarafından değiştirilmiştir.
3. Sayıştay denetçileri rodövans sözleşmelerinde TÜFE yerine PTF esas alınarak yapılan hesaplama sonucu; AKSA Göynük Enerji Üretim A.Ş'den Bolu Göynük kömür sahalarında yapılan üretim dolayısıyla 2016'da 14 milyon, 2017'de 20 milyon 375 bin, 2018'de 25 milyon 231 bin TL, 2019 yılı Ocak-Mart döneminde ise 16 milyon 897 bin TL olmak üzere 76 milyon 582 bin TL eksik tahakkuk yapıldığını tespit etmiş ve bu eksik miktarın bu zamana kadarki ilave gelir kaybı ile yasal faizinin ilgili firmalardan talep edilmesini önermiştir.
4. Sayıştay denetçileri rodövans sözleşmelerinde TÜFE yerine PTF esas alınarak yapılan hesaplama sonucu; Kolin Termik Santrali'nden kömür sahalarında yapılan üretim dolayısıyla 2019 yılı Ocak-Mart döneminde 2.804.760,63 eksik tahakkuk yapıldığını tespit etmiş ve bu eksik miktarın bu zamana kadarki ilave gelir kaybı ile yasal faizinin ilgili firmalardan talep edilmesini önermiştir.
5. Fiyat farkı uygulamasının Maden Kanunu'nun 29'uncu maddesi gereği yeraltı işletmelerine uygulanacağı hüküm altına alındığından Kolin termik santralinin enerji üretiminde kullandığı kömürü açık ocaklardan temin etmesi nedeniyle verilen fiyat farkları uygulaması vardır.
6. Sözleşmelerde rodövans birim fiyat güncellemelerinde kullanılacağı hüküm altına alınan ÜFE endeksinin yerine 2016 yılından itibaren kullanılan PTF kullanılmaktadır.
7. "Rodövans birim fiyatının yıllar itibariyle güncellenmesi sonucunda mevzuata aykırı olarak fiyat farkı verilmesi ve bundan dolayı kurumun zarara (gelir kaybına)

uğratılması” bulgusu 2017 Sayıştay Denetim Raporunda yer almasına ve Sayıştay denetçileri tarafından “mevzuat hükümlerine ve hukuka aykırı olarak işlem yapıldığı mütalaa edilmektedir” diye yorumlanmasına rağmen uygulama devam ettirilmekte ve TKİ zarara uğratılmaktadır.

TKİ ile ilgili bir başka sorun ise Soma’lı işçilerin uğradığı haksızlıkların giderilmesi için gerekli yasal değişikliklerin halen tam olarak yapılmamış olmasıdır.

Yukarıda maddeler halinde sayılan hususlar Sayıştay raporları ile tespit edilmiş, akıbeti takip edilmesi gereken hususlardır. Kurumun uğradığı zararların, nedenlerinin ve sorumlularının belirlenmesi ve kurumun tekrar kamu yararına çalışması için yapılabileceklerin belirlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	